

1. Gotowość szkolna - co to jest?

Od dzieci, które idą do klasy pierwszej oczekuje się tzw. **gotowości szkolnej**. Jest to fizyczna, umysłowa oraz emocjonalna i społeczna dojrzałość dziecka do podjęcia roli ucznia oraz skutecznego funkcjonowania w szkole. Poniżej znajdziecie Państwo wskazówki do rozpoznania gotowości szkolnej dziecka. Czytając je, pamiętajcie Państwo, że mało które dziecko spełnia wszystkie te warunki i mało które spełnia je w wysoki stopniu...

Na dojrzałość dziecka do nauki składają się:

1. **Dojrzałość fizyczna dziecka** - jest zdrowe, dobrze widzi i słyszy, sprawnie się porusza się i zmienia pozycję ciała, pewnie chwyta i właściwie trzyma w dłoniach przedmioty oraz zręcznie nimi manipuluje.

2. **Dojrzałość umysłowa**

a) orientacja:

- zna swoje bliskie środowisko - wie, jak się nazywa, ile ma lat, gdzie mieszka; potrafi przedstawić członków swojej rodziny; rozróżnia swoje i cudze rzeczy;
- ma podstawową orientację w czasie - rozróżnia pory roku i dnia, zna dni tygodnia i nazwy miesięcy;
- ma podstawową orientację w przestrzeni - wskazuje i nazywa części ciała, rozumie pojęcia „daleko-blisko, wysoko-nisko, na górze-na dole, z przodu-z tyłu”; dzięki temu będzie w stanie zapamiętać najprostszą drogę do szkoły / domu, szybko poznać topografię szkoły (zapamiętać, gdzie jest jego klasa, WC, świetlica, szatnia).

b) intelekt

- jest ciekaw świata i ludzi, interesuje się proponowanymi zadaniami, aktywnościami;
- rozumie krótkie, proste polecenie (złożone z 3-4 słów);
- zapamiętuje polecenie na czas potrzebny do jego wykonania;
- 20-30 minut utrzymuje koncentrację na jakiejś czynności (działaniu);
- potrafi przekierować swoją uwagę na to, co ważne (co wskazuje mu inna osoba); podąża za poleceniem;

- rozpoznaje na obrazkach przedmioty i zjawiska, które zna z codziennego życia, wskazuje ich ważne cechy i funkcje, wykrywa różnice i błędy;
- porządkuje przedmioty według konkretnych cech (np. kolor, wielkość, kształt, funkcja) - tworzy zbiory;
- rozpoznaje proste związki przyczynowo-skutkowe (co było najpierw, a co potem, co z czego wynika, co do czego prowadzi);
- zapamiętuje i rozumie proste teksty czytane czy opowiadane historyjki;
- umie szacować ilość - rozróżnia pojęcia „mało-dużo, więcej-mniej”, przelicza na konkretach (np. na placach, na klockach) i podaje wynik;
- rysuje proste figury geometryczne;
- buduje (odtwarza) proste konstrukcje według wzoru, np. z klocków, obrazków innych elementów;
- rysuje po śladzie proste wzory;
- naśladuje 2-3 etapowe czynności („zrób tak, jak ja...“).

3. Dojrzałość emocjonalno-motywacyjna

a) dziecko jest samodzielne w samoobstudze

- samo ubiera się, je, załatwia potrzeby fizjologiczne, myje ręce;
- odnajduje swoje rzeczy, samo wyjmuje je i chowa do szkolnego plecaka.

b) dziecko nawiązuje i utrzymuje dobre kontakty z rówieśnikami oraz dorosłymi

- potrafi zostać samo (bez rodziców) w nowym miejscu; ma świadomość, że wróci do domu (co nie znaczy, że nie tęskni);
- podejmuje kontakt z inną osobą (patrzy na nią, reaguje na polecenia),
- współpracuje z dorosłymi (podporządkowuje się poleceniom, wykonuje instrukcje, itp.);
- rozpoznaje podstawowe uczucia, np. po minie, po zachowaniu,
- okazuje swoje uczucia, sygnalizuje samopoczucie i bieżące potrzeby,
- wyraźnie stara się kontrolować sposób i siłę okazywania swoich uczuć, zgłaszania swoich potrzeb zgodnie z zasadami wskazywanymi przez dorosłych;
- umie „dostroić się” do tego, co się aktualnie dzieje (nie jest skupione tylko na sobie);
- umie się dzielić uwagą (np. rodzica) i poczekać na swoją kolej;
- przestrzega prostych zasad np. w grach i zabawach;
- okazuje wzajemność, współczucie w kontaktach z innymi;

c) dziecko porozumiewa się (w sposób zrozumiały dla osób spoza najbliższej rodziny)

- reaguje na swoje imię;
- zapamiętuje i rozumie znane oznaczenia (np. numery sal, oznaczenie wc);
- rozumie proste polecenia i teksty opowiadane;
- potrafi zadać i odpowiedzieć na proste pytanie;
- umie sformułować prostą prośbę.

*Opracowały: Urszula Łopaciuk (psycholog PPP nr 2 w Elblągu)
Marta Ulanowska (psycholog, PPP nr 2 w Elblągu)
Anna Lassmann (pedagog, PPP nr 2 w Elblągu)*